

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Kedden, Januarius' 23-dikán, 1827.

Portugallia, és Spanyol Ország.

A' Fél-sziget' ábrázatja, melyet az utóbbi napokban felvett, nagyon különbözni látszik az előbbenitől. Madridban, és Lisbonában több féle Diplomatikai Nyilatkozatások fordultak elé, mellyek ezen változást elhozták. Ezen Nyilatkozatásokat Déc. 29-dikén mind kihirdette a' Lisbonai Udvari Ujság. Itt következnek nagyon rövid kivonásban:

„Almeida a' Portugallia külső Minister jelenti Gróf Casa-Floresnek a' Lisbonai Spanyol Nagykövetnek, hogy megolvasta azon Nyilatkozatást, mellyet a' Spanyol külső Minister Salmon úr a' Madridi Anglus Követnek Déc. 18-dikán által adott, 's a' melly szerént Salmon úr, a' Portugallus Rebellisek által tétetett lépéseket tellyesen hibáztatja, 's egyszersmind azt is megígéri, hogy mihelylest a' Régens Princzaszszony megengedi, hogy Gróf Casa-Flores Lisbonában a' maga követségei foglalatosságait ismét folytathassa, azonnal a' Spanyol Király is befogja magához fogadni a' Régens Princzaszszony által ki-neveztetendő Diplomatikus személyt. A' Régens Princzaszszony chezképpent Déc. 26-dik napját határozta, hogy a' Spanyol Nagykövet urat magához audientziára botsássa, hogy ezen cerimonia által ő Excel-lenciája a' maga Nagyköveti minden jusai-ba vissza tétetődjék, de olly megváltozhatatlan feltétel alatt, hogy a' Spanyol Országlószéktől Nov. 28-dikán tétetett ígéretek végrehajtása 's a' Generális Mages-

si Insurgens sergének, melly még ekkor a' Spanyol földön táborozott, haladék nélkül való elszélesztetése, szolgáljanak a' megengesztelődés' elő alapjául. A' több fenn forgó kérdések pedig a' G. Casa-Flores úr Nagykövetségre való vissza lépese után igazittassanak el. Költ az Ajudai palotában, Déc. 25-kén, 1826-ban. Aláírta

Almeida.

„Itt felhozza továbbá a' Lisbonai Udvari Ujság Salmon úrnak előbb azon Kerülő irását, mellyet 1826-ban Nov. 28-dikán azon ígélet-tételekre nézve a' Madridi Idegen Ministerekhez botsátott, mellyekre magát a' Spanyol országlószék elkötelezte.

„Azután következik Salmon Spanyol külső Minister úrnak azon újabb Nyilatkozatása, mellyet a' Madridban lévő Anglus Követhoz Lamb úrhoz Déc. 18-kán, mint ennek azon Jelentésére intézett változt botsátott, mellyet ez, ugyan Déc. 16-dikán adott vala Salmon úrnak által, 's a' melyben a' Londonban Portugalliára nézve tétetett készületeket terjesztette eléjébe. Leírja Salmon úr az Anglus Követhoz intézett nyilatkozatásában; hogy melly nagy kedvetlenséggel esett volna Spanyol Király ő Felségének értésére az, hogy a' Spanyol országba által jött Portugallus Insurgensek a' barátságos fogadtatással vissza élvén, Portugalliába béütöttek; hanem hogy ő Felsége minden e'féle kedvetlen történeteknek többszöri előfordulását hathatósan meg akarja gátolni. A' mi pedig Marqui Chávest és Vice-Gróf Canellást ille-

ti, ő erántok olly rendelések tétettek, hogy Spanyol országban többé meg ne szenvedtessenek, hanem mihent ott megtaláltnak, onnét azonnal lovas politziai strázsák által kísértessenek-ki, 's a' többi, 's a' többi. Aláírta Salmon, Déc. 18-dikán 1826-ban.

„Utolsó ezen Nyilatkoztatások között az, melyben arról tesz' Jelentést Déc. 26-dikán Gróf Cusa-Fores úr a' Portugallus külső Ministernek Almeida úrnak, hogy ő már most el nem mulatja, mint a' Minister úr a' Régens Princzaszszony' akaratját megjelentette, ezen napon délután az Ajudai Királyi kastélyban megjelenni 's a' Princzaszszonynak udvarlására lenni.“

Ezen Ministeri Nyilatkoztatásoknak leve végezetre az a' következése, mellyet a' Lisbonai Udvari Ujság Déc. 27-dikén illy szavakkal hirdetett-ki: — „

„Tegnap, Déc. 26-dikán, a' Régens Princzaszszony, ő Felsőségének a' Spanyol Királynak Nagykövetjét Gr. Casa-Flores urat, magához, magános audientzián befogadni méltoztatván, ugyan ő Excellentiája még ezen napon az itt lévő Diplomatus testnek tagjaival együtt, kik a' Régens Princzaszszonyhoz a' Karátsoni Innepnek köszöntésére mentek vala, másodiksor is megjelent ő Királyt Herczegaszszonyságánál, a' melly elégséges bizonyysága annak, hogy Gr. Casa-Flores úr mint Spanyol Nagykövet a' Portugallus Udvarnál a' maga Nagyköveti foglalatosságainak folytatására ismét bététetett, mellyekből, az egész Európa előtt tudva lévő okokra nézve, kitétetett vala.“

— A' Párisi ujságok' foglalatja Madridból Jan. első napjairól ennyiben állott:

A' Csillag így beszélt: — Gróf Ofaliát Londoni rendkívülvaló Követté és meghatalmazott Ministerré nevezte a'

Spanyol Országlószék Gróf Alkúdia' helyébe. Eleintén ugyan nem akarta elfogadni Gróf Ofalia ezen küldetést, de későbbre még is rá vette magát. — „Azon Spanyol sergeken kívül, mellyek a' Generalis Rodil vezérlése alatt a' határszélekre rendeltettek, azolta még többek is nevezettek-ki. A' testörző sereg' második gyalog Regimentje és egy Nép katonaság béli Grenadiros Regiment a' Badajozi szélek felé küldetettek-el, két Sevillai Ágyuzó Kompániákkal, 's egyéb Andalusiai tsapatokkal. Mondják, hogy mind ezeknek a' sergeknek Gen. Sarfield rendeltetett fő vezérjékké, ki a' Spanyol ármádánál egyik legjobb tisztnek tartatik.

A' Monitör így szoll ezen tárgyrol Madridból Déc. 25-dikén vett tudósítások után: „A' Státustanátsnak 's a' Ministeritanátsnak jóvallásaikra tegnapelőtt meghatározta Király ő F.ge, hogy 16,000 emberekből álló fegyveres serget inditasson útnak lehető hamarsággal Portugallia felé „Szemmel-tartó és Bátorságosító Osztály“ nevezet, 's a' Gen. Rodil (és így nem Sarfield) vezérlése alatt. Ma már nyoltz Regimentek indultak útnak Madridból 's ennek vidékeiről, Leonból, a' két Kastiliakból 's Extremadurából Portugallia felé. Mondják, hogy a' Spanyol Kabinétnek ezen határozása Angliának és Portugalliának helybe-hagyásokkal tétetett, olly feltétel alatt, hogy ez a' Szemmel-tartó sereg többé egy Portugallus Insurgenst se botsásson Spanyol országba bé vagy onnét ki. Hat Linea és három Lovas Regimentek is tartoznak ugyan ezen Szemmel-tartó Osztályhoz, mellyek hasonlóképpen vették már az indulásra való parantsolatot.

„Ez a' Spanyol Udvar által elővétellett eszköz, így szoll a' Csillag, melly szerént ezen Udvar a' maga akaratjának és ígéreteinek megvalóságosítására elégséges erőt küldött a' határszélekhez; a' Lisbonai Udvar-

nak tudtára adatván, ettől meglelégedéssel fogadtatott.

A' Portugalliai Hadi Ministérium illy Hirdetést tétetett Déc. 24-dikén közönsé-
gessé: — „

„Régens ő K. Herczegaszszonysága parantsólja tudtára adattatni az ármádá-
nak, hogy azon sergeknek, mellyeket a'
Britanniai Felség Portugalliának segítségé-
re rendelt, első Osztálya, ma a' Lisbo-
nai kikötőhelybe megérkezett. Aláírta:
Márqui Valensza.“

A' Lisbonából, Déc. 29-dikén in-
dult tudósítások szerint, azon három ha-
jók, mellyek a' Tágus' torkába megérkez-
tek vala, 1500 Ánglus katonát hoztak oda.
A' több közelgető hajókat is lehet már lát-
ni. Oly hírek nyárnyálnak, hogy Oportó-
hoz is kiszállottak 2000 Ánglus katonák.

A' Portugallus Insurgensek, mint lát-
szik Beira tartományába gyűlnek egy
pontra özsze, a'hol Almeida várának
elfoglalása által elég erős tanyára tettek
szert. Gróf Montalegre és Marqui
Cháves már Jan. elején sőt Déc. végén is
ezen tanyában táboroztak; melly szerint
a' Jordar és Magessi Osztályaikhoz
közelgettek, hogy magokat vélek özsze-
tsatólják. Mint hogy pedig azon Constitú-
tziós sergek, mellyek Tra-los-Montesben
vélek szembe állottak, őket azolta is, min-
denütt követték, úgy látszik, hogy már
most a' Beirai új hadi mezőn is mind
két résznek nagyobb ereje nagyon közel
áll egymáshoz.

Párisban a' Quotidienne egy levelet
adott volt-ki Jan. 9-dikén, melynek hite-
lességét ő azáltal is alapozitani kívánta,
hogy a' Dátumot is feltette, melyről a' le-
vél szóllott. E' volt Déc. 15-dike; melly azt
jelentette, hogy Déc. 15-kén voltak az Insur-
gensek azon fekvésben és azon erővel,
mellyek a' levélben lerajzoltatnak. Hanem
egy más ujság azzal gyengíti a' Quotidien-
ne okoskodását, hogy ő már Oportóba is

bizonyos Dátum szerint beszállította az In-
surgens sergeket, 's még se lett még ed-
dig semmi belőlle. Hanem hagyjuk a' Quo-
tidienne hitelességit ennyibe. Lássuk kivo-
násban a' levél' foglalatját: „A' Marqui
Cháves' ármádája éppen Dée. 15-dikén va-
la legtüzesebb előrenyomulásban, 's a' szá-
mát, a' hozzátsatolódó nép-katonaság na-
ponként nevelte, melly annál inkább om-
lott hozzá, mennél közelebb érkezett a' fő
városhoz. Márqui Cháves az Insurgens ár-
máda' fő vezére 's az Insurgens Országló-Jun-
ta' Elölülője, minekutánna Tra-los-Montes
tartományában a' dolgokat jó lábra hely-
hezette, és elég oltalmazó serget hagyott
hátra, 's a' népet is, valamint a' városok-
ban úgy a' falukon is felfegyverkeztette,
mind ezek után Beirába vitte által tsatázó
sergeit.

„Midőn az Insurgens ármáda Viseu felé
útnak indult, 10,000 embereket számlált, Li-
néába tartozókat; e' mellett 20,000, Gerilla-
tsapatokra oszlott Vadászai voltak. Semmi
hadi készület' dolgában nem volt fogyat-
kozása. Hó-pénze is volt néhány hónapok-
ra kívántató. Maga Marqui Cháves a'
Linéa' jobb szárnyát, Marqui Monta-
legre pedig, a' ki egyenesen Viseu el-
len nyomult, a' közép pontját vezérlették.
A' bal szárnya Gen. Jordarnak (Jordaonak)
vezérlése alatt Beirát vette erányba. Így
állott az Északi ármáda midőn a' Douro
mellől a' fő város felé slőre kezdett nyo-
mulni. A' Déli Insurgens ármádánál, melly
közönségesen a' Magassi ármádájának
neveztetik, ezek fordultak elé: „A' 2-dik
Constitútzziós Regiment, melyre a' vala bízat-
tatva, hogy az Algarbiai támodást nyomja-
el, maga is rebellált, 's az egész tarto-
mány Don Miguelt Királynak prokla-
málta. Magassi ekkor 3000 gyalogokkal
és 500 lovasokkal a' napkeleti vidékeken
állott, és egész Extremózig elényomult va-
la. E' történt November' végén. Hanem itt
nagyobb erőre találván ez előtt hátat ad-

ni kénytelenített, 's Spanyol országba vonta vissza magát, de olly mesterségesen, hogy fordulásait a' Constitutziósok előtt el tudta titkolni; 's az ő útjában, melly az ő első táborozását tette, több Portugallus tiszték és katonák elpártolván Villa-Flortol, a' Constitutziósok' vezérével, hozzá tsatolták magokat.

„Magassi néhány napokig Alkantaránál tartzkodván onnét Alsó-Beirát fenyegette, 's azután onnét Északnak fordult, 's 25 órányira nyomult elé Portugallia' határai mellett, 's itt ismét bement Almeida' környékeire, a'-hol ezen várnak őrző sereg az Insurgensek részére állott, 's magát az Insurgensek' Északi armádájának balszárnyával, melly, mint feljebb jelentők, a' Gen. Jordar vezérlése alatt arra felé nyomult vala, Sebugalnál özsze tsatolta. —

„A' mi a' Constitutziósokat illeti, ezekről bizonyos az, hogy mindnyájok elejibe olly rendelések valának adattatva, hogy Décember közepére mindnyájok Lisbonához, a' Constitutzióknak ezen egyetlen egy hátra lévő oltalmazó bástyájához, vonják özsze magokat, hova már most kétség kívül az Insurgensek is utánnok fognak nyomulni a' Constitutziósoknak.

Nagy Britannia.

A' Hampshire-Telegraph nevű ujság ezeket jelenti Portschnoutból, Jan. 4-dikén: — „

„Közelébről az a' szerentsénk vala, hogy a' Portugalliába rendeltetett egész gyalog armádának elevezését jelenthettük. A' lovasságnak és a' bagázsia-készületeknek hajókraszállittatása ezen héten megkésleltetődött egy kevéssé, mint hogy a' szállító hajók, mellyek Deptfordból várattak, annak idejében meg nem érkezhettek, 's azután azért is, hogy a' kedvező szél megváltozván, olly határozás tétetett,

hogy se a' lovasságot se a' lovakat és bagázsias szekeret hajókra ne szállítsák addig, míg ismét kedvező szél nem fog fúni. Egyéb eránt ollyanok a' készületek, hogy mihent a' szél kedvezőre változik, ezeknek hajóraülése és rakattatása is néhány órák alatt végre hajtathassék. Ezen várt kedvező idő is elérkezék 2-dikban estve felé, 's tegnap, 3-dikban, reggel, azonnal hajóra ülének két, egy Huszár és egy Lántsás Regementek. A' bagázsias szekerek és lovak hólnap, 5-dikben ülnek hajóra. Azon hajóknak, mellyek Lisbonához a' feljebb említett gyalogságot már kitétek, olly rendelés volt elejikkbe adattatva, hogy haladék nélkül Gibráltár és Málta felé vegyék evezéseket, 's onnét is hozzanak két Regementeket Lisbonához.

A' Globe szerént nyoltz Línea-hajókból ez két Fregátokból áll az Ánglus tengeri erő Lisbona előtt. A' Línea-hajók ezek: Spartiáte, mellyen ül Vice-Admirális Beauclerk, Oceán, Wellesley, Windsor-Castle, Mellville, Albion, Genoa, Gloucester; ezek mind 74 ágyusok. A' Fregátok nevei: Romney és Pyramus. Portonál áll: Galathea, 42 ágyus; Dispáth, 18 ágyus; Plumper 101 ágyus, és Reynard 10 ágyus.

A' Közép tengeren álló Ánglus hajók ezek: Revange 74 ágyus, ezen ül a' Vezér Neale, Cambrián, Glasgow, Seringapatam, Dryad, Ariadne, és Talbod; Fregátok. Schalupok és Briggek: Alacrity, Brisk, Caméleon, Chautikleer, Gannet, Jasper, Medián, Parthián, Pellikán, Pelorus, Philomel, Ralrigh, Rosa, Zebra, és Wearle, Most tehát az Oportói, Lisbonai, és Közép tengereken, 36 Áglus hajók állanak felfegyverkezve.

Észak Amerika.

Ezen Respublika' Elölülője Ádams, Déc. 5-dikén kinyitotta a' Congresszus'

üléseit egy hozzá küldött fontos de nagyon hosszúságú beszéd által, melyre nézve mi azt csak kivonásban tehetjük ide, mint következnek: — „

„Legelőbb is a' minden jóknak adójáról emlékezik azon áldásokért, mellyekkel az Amerikai népet szerentsésítette, 's azután azon állapotnak leírására lép-átal, melyben a' Respublika a' külső Hatalmaságoknak sorában áll. Különös magasztalással említi legelőbb is a' boldogult Sándor Orosz Császárt, mint a' Respublika' hűséges és régi barátját, kinek halála előtt kevéssel a' két Státusok között Déli Amerikára nézve tellyes gondolkodási egyformaság kezdődött lábra állani, melynek környülállásai az Elölülő úr' erőssítése szerint olyanok, hogy az Európai Ország-lószékeknek semmi egyéb választásra nem lehet módjok, hanem csak az, hogy az ott felállott Respublikákat esmérjék-meg.

„A' boldogult Császár után az Orosz thronusra ült nagy lelkű Császár' gondolkodása nem kisebb kezességül szolgálhat az Észak-Amerikai Respublikának, hogy a' két Státusok között fennálló jó egyetértés állandó fog lenni. — „Frantzia országgal a' költsönösség' Systemáján alapított barátsági állapot, megzavarodás nélkül fenn-áll; azt kivévén, hogy Frantzia ország nem akar réá állani azon kártételeknek megfizetésére, mellyeket a' Frantzia hajók az Amerikai kereskedőknek Nápo-léon alatt okoztak, Amerika pedig nem akar lemondani ezen kívánságáról. — „A' Belgiumi Országlószékre nézve bizonyos veszekedésnek eligazittatását lehet ajánl-nunk a' Congresszusnak, a' melly vesze-
kedésre az adott alkalmatosságot, hogy a' Belgák eltávoztak a' hajóktól fizetődő adó-ra nézve a' fennállott költsönös egyforma-ságtól. — „Prusziával, Spanyol országgal, Portugalliával, 's általján vévén mind azokkal az Európai Státusokkal, mellyek

völlünk barátsági öszszetsatolódásban vagy-nak, folyvást tart a' jó egyetértés. Csak azt sajnálhatjuk, így folytatja szavait az Elölülő, hogy az Amerikai Anglus plánta-tartományokkal való kereskedési állapo-tunkra nézve nem tehetünk illy kedves je-lentést. Bár mi szerentsésen ütöttek is ki ezen Hatalmassággal való minden egyéb fontos alkudozásaink, abba' mindazáltal nem lehetünk illy szerentsések, hogy az Amerikai szigetekkel és szározzal (Conti-nensel, Canadával 's a' többi) eddig foly-tatott kereskedésünkre nézve, az Anglus Országlószékekkel megegyezhettünk volna. A' két Státus' termései Amerikában 's az ő Geographiai fekvéseik azt kívánják alaposan, hogy minden e-féle vagyonaikkal egymás között nagyon hasznos költsönös kereskedést folytassanak: hanem ezt most az Anglus Országlószék, az Európai nemzeteknek azon eddig szokásban volt Co-lonikális politikájok szerint, hogy tudniillik a' plánta-tartományok' kereskedését egyedül az anya-ország' kizorító tulajdonává, mo-nopoliumává, tegye, megtiltá. Az alkudozó Biztosok között 1818 tól fogva las-sanként lábra állott egyetértést az Anglus Parlamentumnak egy 1825-ban Julius ho-napban szerzett Aktája, megzavará, 's mi-nekelötte Galatin úr a' mostani Améri-kai Követ Londonban a' maga meghite-lező írását által adhatta volna, az Angliai Titkostonátsnak az a' parantsolatja lepte-meg ott, hogy egy Amerikai kereskedő hajó se botsáttassék-bé az Amerikai Britannus plántatartományoknak kikötőhelyeikbe fel-adásaira, mellyeket az Anglus Országlószék-hez beadott, olly Váloszt kapott Galatin úr:
„Hogy az Európai nemzeteknek régi ke-
„reskedési alapjaik szerint, azok, kik plán-
„tatományokat birnak, az ezekkel való
„kereskedést kizorítólag magok bírják;
„Hogy más nemzeteknek ezen kereske-
„désben való részesülhetése, csak mint
„kedvezés, mint barátság úgy tartathat,

„melly soha nem lehet valamelly alkudozásnak tárgya, hanem egyedül tsak az „anya ország” törvényhozási akaratjától van „felfüggesztetve; Hogy ezen tekintetből a „Britannus Országglószék ezen tárgyra nézve semmi féle alkudozásba nem bocsátkozik; ’s végezetre, minekutánna az Amériikai egyesült Státusok az Anglus’ Parlamentum’ 1825-ben Juliusban költ Aktájának feltételeit el nem fogadták: tehát az „Anglus Országglószék már most az Amériikai egyesült Státusok’ hajóit még azok „alatt a’ feltételek alatt se bocsátja-bé, mellyek alatt más nemzetek hajóit bébocsátja.“

„Ezen tselekedet minket, így szoll az Elölülő, nagy bámulásra indit; és mi, ha Nagybritannia ezen határozása mellett megmarad, nem tudunk mit tenni egyebet, hanem hogy a’ dolognak elintézését a’ Congresszus’ böltsességére bizzuk, olly reménségtől tápláltatván, hogy végezetre tsak ugyan egyszer szerentsésen eligazíttathatik a’ dolog.

„Minden Amériikai új Státusokkal legbarátságosabb öszszetsatolódásban vagyunk. *Guatimalával és Mexikóval* kereskedési kötésekre léptünk. Az Európában éreztetett kereskedési Crisist Respublikánk is megérezte jövedelmének kevesedése által, de nem nagy mértékben, és ezt is fábrikáink nagyobb virágzásának tulajdonithatjuk, mint hogy ez azt okozta, hogy az idegen kidolgozott portékákért fizetődő adó lejjebb szállott. Közönséges kiadásaink azonközben mind e’ mellett is egy millióval kevesedtek. Tavaly az esztendőnek elején 520,000 Dollárok voltak kintstárunkban; a’ folyó esztendőben 6,400,000 Dollárok állottak készen a’ Státus’ szükségereire fordíttathatók. Mártz. 31-kén 1817-ben 125 és fél millió Dollárokra telt a’ Respublika’ Nemzeti adóssága. Jan. 1-ső napján 1827 ben alig telik 74 milliókra, a’ melly szerént ezen 10 esztendők alatt

50 millió Dollárokból álló tőkepénz-adósságot ’s esztendőnként 3 millió interest fizetett-le a’ Respublika, ’s legnagyobb vigyázással gazdálkodik, hogy a’ mi adóssága még hátra van, azt is mennél hamarabb lefizethesse.

„A’ Respublika hadi állapotján sok változások tétettek. A’ fegyveres nép békességében tartatott, és most alig áll 5000 (öt-ezer) emberekből; még is minden katonai szolgálatnak ágaiban jó rend, jó fenyték ’s minden jó intézetek megvagnak, mellyek a’ jó Administratziónak bizonyosságai. A’ Respublika’ tengeri ereje áll most 12 Línéa hajókból, 20 Frégátokból, ’s annyi apróbb hadi hajókból, a’ mennyi ezen nagy hajók mellé kívántatik. Ezen fontos tengeri költségre 1816-tól fogva mostanig egy millió Dollárok rendeltettek a’ Congresszus által, a’ melly ezen Respublikát úgy kívánta szemlélni, mint egy erős tengeri hatalmasságot, Jó léssen, így szoll az Elölülő törvényhozói lélekkal, ezután is ezen példát követnünk, ’s esztendőnként hajóépületi fának öszszeszerzésére, új építő mihelyeknek ’s hajózási oskoláknak felállítására, 500,000 Dollárokat határozzunk. A’ jelenlévő időre annyi hajójink’ vagnak, hogy akár kivel szembe állhassunk, a’ ki partjainkat megtámodja.“

Déli Amérika.

Mikor Bolívar még Lima mellett Magdalénában a’ maga Perui kedves falusi lakásán tartózkodott, tudósítást vévén Generális Sántandertől a’ Kolumbiai Vice-Elölülőtől a’ felől, hogy ő (Bolívár), ismét Kolumbiai Elölülővé választatott volna, így váloszlott néki (Sántandernek) Jun. 4-dikén: — „

„Ha a’ Nemzet’ kívánsága az, hogy engem’ ismét a’ Státus’ Elölülőjévé hívjon, az én kötelességem az, hogy magamat az ő Fejedelmi akaratjának alája adjam: ha-

nem az én kötelességem az is, hogy a' Nemzet' akaratjának ellentálljak, mihelylest ő a' maga lelkiismerete' rendszabásait által hágja, 's tulajdon törvényeit megsérti. A' Kolumbiai nép, a' maga Képviseelőji mint Organumai által meghatározta, hogy a' Státusnak egy Polgárja se szolgálhassa, mint Elölülő, a' Respublikát nyoltz esztendőnél tovább. Az én mostani Választatásom tehát nyilvánosságos megsértése a' Sarkalatos Törvénynek. Egyéb eránt is én semmi fő Igazgatói hivatalt nem akarok többé viselni, 's már elérkezett az időpont, hogy nyilvánossággal és valakinek megbántása nélkül kimondjam: hogy töllem ezen határozásommal ellenkezőt, se a' Haza, se a' Törvény, sem pedig magának Kolumbiának java, nem kívánhatnak. Minden Kérdéseket megfejtettem, mellyeket töllem kötelességeim 's hűséges engedelmisségem megkívántak. Minden próbatételeimet végre hajtottam, mint katona, melly állapot-hoz én azólta, hogy a' Respublika életet kapott, egyedül tartoztam, minden katonai kötelességeimet bétöltöttem. Erre határozott vala engem' a' Gondviselés; ezen túl lépni, az ő határozásai eránt való engedetlenség lenne. Én nem születtem Tisztviselőnek, és én az nem is lehetek. A' jó katona, a' ki hazáját megmentette, ritkán jó tisztviselő. A' keménységet 's a' hadakozás' kegyetlen indulatosságait megszokván, mindenkor megtartá tisztviselői idejében is annak gyilkos hivatak erőszakoskodásának és keménységének egy részét. Tsak T a n t a n d e r ú r egyedül egy ditsőséges példa az ezen szörnyű törvény alól való kivételre. Szerentsésnek tartom Kolumbiát azért, hogy midőn (bennem) egy tisztviselőt elveszt, már egy más ollyannak van birtokában, ki a' Haza' dolgainak folytatásában tökéletes tapasztalással birván a' törvényeknek taktikájában őszült-meg. Fogadja-el az ú r az én eránta viseltető

tiszteletemnek legegzenesebb és legmélyebb kifejezését.

B o l i v á r .“

B e c s .

Itt, a' múlt tsötörtökön kezdve, az előbbeni gyenge és szüntelen változó idővel éppen ellenkező kegyetlen tel van. Esni, de nem esni, hanem, ha így szollhatunk, omlani kezdvén akkor a' hó, meg nem szünt szombaton reggelig, 's annyi esett, hogy ennyire az idősebb emberek sem emlékeznek. Éjjel nappal még vasárnap is lapátolták a' házak' falai mellé és hordták-ki szekereken a' belső városból a' havat, hogy a' árasra utat tsinálhassanak. Hanem ma éjjel ismét meg eredvén, újra annyi esett, hogy egyszerre ez is elég volna. A' falukon tsak nem lehetetlenné lett a' közösülés, kivált hogy a' hideg is nagyon mérgesen kezdett szombattól ólta uralkodni; tsak a' múlt éjjel lágyult valamit, hogy annál több hó eshessék.

De nem tsak Austriában van az így. Hasonlót írnak Frantzia országból Lyon városából és Tyrolisból is a' Brenner híres vidékeiről.

A' Párisi leveles postaszekér, mellynek 3-dikban estve kellett volna Lyonban megérkezni, 4-dikben reggel érkezett-meg; 24 lovat kellett elejibe fogni, hogy a' nagy hóbol kivontathassák, melly az Országúta-
kat elborította.

A' Brennerről így írt Jan. 11-kén a' Tyrolisi-Posta nevű ujság: Valamint egyéb vidékeinken, úgy a' Brennernél is rend kívül való ábrázatban kezdi mutatni magát a' tél. Régtől fogva nem volt ez a' híres hegy a' sok hó miatt olly járhatatlan, mint az idén, úgy hogy sok ifjú emberek, kik mesének tartották a' Brenner-ről folyó sok beszédeket, most szemekkel meggyőzhetik magokat. Ezen hegynek magassága a' rajta lévő Postaháznál 4481 láb-

nyom. Az Insbruck felől a Brenner felé a végzetetlen számú útszínélők mellett is csak nem járható és szörnyű veszedelmes az út. Negyven vagy 50 esztendő óta nem emlékeznek ilyenre.

Magyar Ország.

Nagy Váradról Jan. 9-dikén. Ő Császári Királyi Fő Hercegsége szeretett Nándorunk, Hazánk ditsőségére 's méltóságára törekedő Atyai gondos Parantsolatjából, a Magyarok egykori Fő Városának, Nagy Várának szomorú omladékaikkal, a régi fényt felderítő ritkaságok, a mint már említettük, ásattatván, több szép bámulásra méltó ritkaságok fogják a Nemzeti Museumot ékesíteni. Melly ásásnak szorgalmatos Felvigyázója TT. Nagy Pál Professor Úr, kettős szerentsével más helyet is, nem messze az előbbtől, úgy mint a Zsidók Zsinagógája mellett való úton' ásatni kezdvén, éppen Halottak' emlékezete napján, midőn még az nap kiki örömmel láthatta céljának szerentsés következését, midőn ama' hajdani, 's ditső Sz. Királynak, Szent László Templomának egész Szanctuariumát megtalálná, mellyben helyezettett Kriptát, következett napokban felvévén, 27, sorban nyugovó régi Magyarok' tetemeit találták, hol a régiségek miatt mindenképp megvalának emésztve, kivévén egy nagy valaha ezüstölt réz pénzt, mellyen néhol ezüst betűk' részei látszatnak. Ugy Szent Lászlónak egy ezüst pénze is, melly vékonysága miatt a levegő érése által több darabokra pattant. Egy papi cipőn lévő tsat, és egy ritkán látott nagy égetett Téglá. Ezen Szanctuariumnak külső oldalán napnyugot felé vannak

négy támasztó téglá Oszlopai. Napkeleti részén pedig vannak több sorban helyezettett, 's téglá bolthajtással rakott Familia-Kripták, mellyekben öt, hat, 's több ember tetemei vannak. Ezeknek régiségeit bizonyítják a külön Kriptákban tsontok között találtatott több ezüst pénzek: így az utolsó Kriptában találtatott a Mohácsi ütközetben elesett, második Lajos Királynak, 1520-dik esztendőben vert ezüst szép pénze, és valami derék régi Magyarok, Magyar ruháján volt Arany, és ezüst Sínór darabok: illy környülállások között, a Sanctuariumhoz közelebb próbálván, más Kriptában találtatott, első Mária Királyné ezüst pénze, úgy a mellett lévőben Zsigmond Király ezüst pénze. De még közelebb a Sanctuariumhoz más Kriptában Béla Király ritka ezüst pénze, melly eset az esztendőknék rendét is nyilvánosságossá teszi. Ezen ásást most a reánk következett téli idők félbenszakasztották, de kikeletkor a Templomnak derék falai ásattatni fognak: hol most a Zsidó Oskola és Mester háza áll. A Sanctuarium háta megett következnek: Szent László által fundált Káptalan Collegiumának falai, mellyeken most a Zsidó Mészáros, és a vágattatandó Marhák tanyáznak. — Így döntetnek méltatlan feledékenységbe, az idő viszonyosságai, és az emberek gondatlanságai által, Nemzetünk ditséretes régi fényei, miglen a Nemzet sok ohajtási után, egy igazán Hazai Méltóságát szerető Királyi Fő Hercege Jósef Kegyelmes Nándor Urunk, elfelejthetetlen gondoskodása által Világosságra hozattatnak. A Felvigyázó Tudós Professor Úr' szorgalmatossága megnyugtat bennünket, hogy ezután is az ásás folyamatjáról a Magyar hazát mindenkör hitelesen fogja tudósítani.